

Izhaja dvanajstkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice 0.40 Lit, za vse ostale 6 Lit.

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva c. 19. Telefoni: 30-21, 30-22, 30-23, 30-24.

LETNIK VI.

AVGUST 1941-XIX

ŠTEV. 8

Prišla bo ura Boga...

Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla je papež Pij XII. po radiu nagovoril svet z besedo, ki je imela po vseh kontinentih silen odmev. Sredi bojne vihre in bučanja smrtonosnih strojev je bila ta vzvišena beseda kot učinkovito zdravilo za razboljena srca. Našim čitateljem bomo gotovo zelo ustregli, če objavimo ta znameniti govor vrhovnega poglavarja katoliške Cerkve. Govor razodeva sedanjega papeža kot moža silnih obzorij, pa tudi kot enega najmogočnejših govornikov našega časa. Ti dve veliki sposobnosti povzročata, da more papež tudi najgloblje resnice podajati tako preprosto, da ga razume vsakdo. Papež je govoril takole:

»Na današnji praznik sv. apostolov Petra in Pavla hitijo, dragi sinovi vesoljne katoliške Cerkve, vaše misli in vaša čustva proti Rimu z veličastno kitico: O Roma felix, quae duorum principum es consecrata glorioso sanguine! O srečni Rim, ki z dveh knezov krvjo si slavno posvečen!

Toda sreča Rima, ki je sreča krvi in vere, je prav tako vaša sreča. Kajti vera Rima, ki je bila potrjena tukaj na desnem in levem bregu Tibere s krvjo prvakov apostolov, je ista vera, ki je bila oznanjena vam, ki se oznanja in ki se bo oznanjevala po vsem svetu. Vi se veselite, ko mislite na Rim, in ga pozdravljate, ker čutite v sebi utrip vesoljnega rimljanstva svoje vere.

Pred 19. stoletji je bil cesarski Rim s krvjo prvega namestnika Kristusovega in s krvjo učitelja narodov krščen za Kristusov Rim, v večno znamenje nepogrešljivega prvenstva v sveti oblasti in nezmotljivega učiteljstva vere v Cerkvi. V tej krvi so bile pisane prve strani nove veličastne zgodovine, ki govori o svetih bojih in zmagah Rima.

Ali ste kdaj vprašali, kakšno razpoloženje in kakšen strah sta morala navdajati malo skupino kristjanov, razkropljenih po velikem poganskem mestu, potem ko so bili v hitrici pokopali telesi dveh velikih mučencev, eno ob vznožju Vatikana, drugo na Ostijski cesti? Preplašeni so se zbirali skupaj, večina v sobicah sužnjev ali revnih obrtnikov, nekateri v svojih bogatih stanovanjih, in čutili so se zapuščene kakor sirote ob tej izgubi dveh najvišjih apostolov. Bilo je v času divje nevihte, ki jo je preko mlade, porajajoče se Cerkve poslala Neronova krutost. Pred njihovimi očmi je še lebdela grozna slika gorečih človeških bakel, ki so plamenele v noči po cesarskih vrtovih, in slika razmesarjenih teles, ki so trepetala po arenah in cestah. Takrat se je zdelo, kakor da bo slavila svojo zmago neusmiljena grozovitost, ko je zadela in podrla dva stebra, ki sta že samo s svojo navzočnostjo vzdrževala vero in pogum med malo skupino kristjanov. Kako so morala biti v tej zarji krvi njihova srca stisnjena od bolečine, ko so se zavedli, da so ostali brez pomoči in tolažbe onih dveh mogočnih glasnikov, prepuščeni Neronovi krutosti in silni roki rimske imperialne moči!

Toda proti železu in materialni sili tirana in njegovih hlapcev so prejeli duha moči in ljubezni, ki je bil močnejši od muk in smrti. Zdi se nam, kakor da vidimo, kako je pri naslednjem sestanku, sredi med obupano versko občino, stari Lin, ki je bil prvi poklican na mesto umrlega Petra, vzel v svoje od ganotja se tresoče roke liste, ki so hranili dragoceno besedilo pisma, katerega je bil poslal apostol vernikom v Mali Aziji. Počasi je bral stavke blagoslova, zaupanja in tolažbe: »Hvaljen Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki nas je po svojem obilnem usmiljenju prerodil za živo upanje po vsajenju Jezusa Kristusa od mrtvih... Tega se radujte, če je treba zdaj nekaj časa v raznoterih preskušnjah trpeti bridkosti... Ponižajte se torej pod mogočno roko božjo... vse svoje skrbi nanj preložite, zakaj On skrbi za vas... Bog vse milosti pa, ki vas je poklical k svoji večni slavi v Kristusu Jezusu, vas bo po kratkem trpljenju sam spopolnil, utrdil, okreplil in postavil na temelj. Njemu slava in moč na vekov veke!« (1 Pet. 1, 3, 6; 5, 6, 10.)

Tudi nam je bila, dragi sinovi, po nedoumljivem božjem sklepu, za Petrom, Linom in za sto drugimi svetimi papeži poverjena naloga potrjevati in tolažiti naše brate v Jezusu Kristusu (Lk. 22, 32). Tudi mi, kakor vi, čutimo, da se nam stiska srce ob misli na vihar zla, bolečin in skrbi, ki divja danes po svetu. Gotovo: v temi nevihte ne manjka tudi tolažilnih prizorov, ki navdajajo srce z velikimi in svetimi pričakovanji. Opazovati moremo velikodušen pogum v obrambi temeljev krščanske civilizacije in zaupno pričakovanje v njihovo zmago; občudujemo nezlomljivo ljubezen do domovine, junaška dela kreposti, izvoljene duše, ki so takoj pripravljene na vsako žrtev, plemenito vdanost, široko prebujenje vere in pobožnosti. Toda z druge strani vidimo, kako se je zlo, greh, zajedel v življenje posameznikov, v svetišče družine, v socialni organizem; ni več le toleriran iz slabosti in nemoči, ampak opravičevan, povzdigovan, postaja gospodar v najrazličnejših pojavih človeškega življenja. Duh pravičnosti in ljubezni propada. Narodi so bili zgrabljeni in vrženi v prepad nesreče. Človeška telesa trgajo bombe ali ubijajo krogle. Ranjenci in bolniki napolnjujejo bolnišnice in jih zapuščajo pogosto z uničenim zdravjem, z okrnjenimi udi, onesposobljeni za vse življenje. Koliko je ujetnikov, ki so daleč proč od svojih dragih, o katerih nimajo nobenih vesti! Poedince in družine izseljujejo, prese-ljujejo; ločeni, odtrgani so od svojih domov, v bedi blodijo, brez pomoči, brez možnosti, da bi si prisluzili košček kruha. Te nesreče ne zadevajo samo vojakov, ampak pritiskajo tudi na cela ljudstva, starčke, žene, otroke, najnedolžnejše, najmiroljubnejše, ki so brez obrambnih sredstev. Blokade in protiblokade skoraj povsod še večjajo težave pri preskrbi živeža, tako da se tu in tam že kruto čuti tudi lakota. Poleg tega prenaša ponekod toliko naših dragih sinov, duhovnikov, redovnikov in laikov nedopovedljivo trpljenje, križe in preganjanja zaradi Kristusovega imena, zaradi svoje vere in svoje zvestobe do Cerkve, zaradi svoje svete duhovniške službe! Skrb za

one, ki trpijo, ne dovoli, da bi te težave in bridkosti razkrili v vseh njihovih žalostnih in pretresljivih podrobnostih.

Ob tolikšnem kupu zla, ob tolikih nevarnostih za krepostno življenje in ob preskušnjah vseh vrst se zdi, da se človeški razum in človeška sodba ne znajdetata več. Morda se je v srcu tega ali onega med vami porodila grozna misel dvoma, ki je že ob smrti dveh apostolov skušala in begala nekatere manj trdne kristjane: Kako more Bog vse to dopustiti? Kako je mogoče, da Bog, ki je vsemogočen, neskončno moder in neskončno dober, pripusti toliko zla, ko bi ga mogel tako lahko preprečiti? Na usta sili človeku beseda sv. Petra, ko je bil še slab, ob napovedi trpljenja: »Nikakor, Gospod, to se ti ne sme zgoditi!« (Mt. 16, 23.) Ne, moj Bog — tako mislijo — ne Tvoja modrost, ne Tvoja dobrot, ne Tvoja čast ne morejo dovoliti, da bi zlo in sila v toliki meri vladala v svetu, se ti rogala in se bahala ob Tvojem molku! Kje je Tvoja moč, kje Tvoja pravičnost? Mar bomo morali res zdvomiti ali nad Tvojim božjim vladanjem ali pa nad Tvojo ljubeznijo do nas?!

»Ne misliš na to, kar je božjega, ampak kar je človeškega!« (Mt. 16, 32) — je odgovoril Kristus Petru, kakor je bil govoril po preroku Izaiju judovskemu narodu: »Moje misli niso vaše misli, vaša pota niso moja pota.« (Iz. 55, 8.)

Vsi ljudje so pred Bogom kakor otroci, vsi, tudi najgloblji misleci in najizkušenejši vodje narodov. Oni presojujejo dogodke s pogledom, omejenem po času, ki mine, beži in se več ne vrne; Bog pa nasprotno zre nanje z višine in z negibnega središča večnosti. Pred svojimi očmi imajo ljudje le ozek razgled na maloštevilna leta, Bog pa ima pred seboj celoten pogled na vsa stoletja. Ljudje ocenjujejo človeška dogajanja po njihovih najbližjih vzrokih in po neposrednih učinkih, Bog pa vidi tudi oddaljene vzroke in daljne učinke. Zadovoljni so, ko zasledijo to ali ono poedino odgovorno roko, Bogu pa je odkrito vse skrivnostno in zamočano stekanje raznih odgovornih činiteljev, ker Njegova vzvišena Previdnost ne izključuje svobodne volje slabih in dobrih človeških odločitev. Ljudje bi radi, da bi se pravica takoj uveljavila in se pohujšujejo nad minljivo močjo božjih sovražnikov, nad trpljenjem in ponižanjem dobrih. A nebeški Oče, ki v luči svoje večnosti objema, pregleda in vodi dogodke časov, Bog, ki je blažena Trojica, polna sočutja s človeškimi slabostmi, nevednostmi in nepotrpežljivostmi, ki pa preveč ljubi ljudi, da bi jo mogle njihove krivde spraviti s potov njene modrosti in ljubezni, ta Bog pusti in bo še naprej pustil vzhajati svoje sonce nad dobrimi in hudobnimi, deževati nad pravičnimi in krivičnimi (Mt. 5, 45); še bo vodil naprej njihove otroške korake s trdnostjo in nežnostjo, samo da bi se dali voditi od Njega in da bi zaupali v moč in modrost Njegove ljubezni do nas.

Kaj se pravi zaupati v Boga?

Zaupati v Boga se pravi prepustiti se z vso močjo volje, podpirane od milosti in ljubezni, vključ vsem dvomom, ki jih prišepetavajo nasprotni videzi, božji vsemogočnosti, modrosti in Njegovi neskončni ljubezni; zaupati vanj se pravi verovati, da nič na svetu ne uide njegovi Previdnosti, tako na splošno kakor v podrobnostih; da se nič velikega ne majhnega ne zgodi, česar bi Previdnost božja v naprej ne videla, hotela ali dopustila, česar ne bi usmerila proti višjim namenom, ki so na tem svetu vedno nameni ljubezni do ljudi. Zaupati se pravi verovati, da more Bog včasih dopustiti tu na zemlji za nekaj časa nadvlado brezverstva in brezboštva, žalostno otrplost čuta pravičnosti, kršitve prava, muke nedolžnih in miroljubnih ljudi, ki so brez obrambe, brez opore. Zaupati se pravi verovati, da Bog včasih tako dopusti, da pridejo po zlobi ljudi nad poedince in nad narode preskušnje, s katerimi Bog po načrtu svoje pravičnosti kaznuje grehe, očiščuje po zadostitvah v tem življenju osebe in narode in jih po tej poti privede k sebi; a isto zaupanje zahteva, da obenem tudi verujemo, da je ta pravičnost na zemlji pravičnost Očeta, katero navdihuje in vodi ljubezen. Kakor se morda zdi roka božjega kirurga trda, kadar reže z nožem v živo meso, jo vendar nagiba in vodi vedno le skrbna ljubezen in le zaradi prave koristi za poedince in narode se posluži Bog takega bolečega postopka. Končno pomeni zaupati v Boga verovati, da bosta pekoča ostrina preskušnje kakor tudi zmagoslavje zla tu na zemlji trajala le nekaj časa, da bo prišla ura Boga, ura usmiljenja, ura svetega veselja, ura nove pesmi osvobođenja, radosti in veselja (Ps. 96), ura, v kateri bo vsemogočna roka nebeškega Očeta z nevidnim migom zaustavila in razgnala nevihto, ki jo je pustila za hip zdivjati preko ubogega človeštva. Po potih, nedostopnih človeškemu umu in človeškim upom, bodo narodom vrnjene pravice, tihota in mir.

Dobro vemo, da se pojavi za one, ki nimajo pravega čuta za božje reči, največja težkoča, ko vidijo toliko nedolžnih ljudi, ki so vrženi v isti vihar, ki premetava grešnike. Nikdar ljudje ne ostanejo

brezbrižni, kadar nevihta, ki ruje ogromna drevesa, lomi obenem tudi ponižne cvetlice, ki so se razvetele ob njihovem vznožju le, da bi delile lepoto in svoj vonj zraku, ki jih obdaja. Pa vendar so tudi te cvetlice in ta vonj delo božje in delo njegove čudovite umetnosti. Če je On dovolil, da katero teh cvetlic ugrabi vrtinec vetrov, mar ni mogel morda določiti žrtvi te tako nedolžne stvarce poseben namen, skrit človeškemu očesu, pa vendar koristen ekonomiji zakonov, s katerimi urejuje in vlada naravo! Koliko bolj bosta njegova vsemogočnost in njegova ljubezen obrnili v dobro usodo človeških bitij, čistih in brez krivde!

Zaradi vere, ki je v človeških sreih oslabela, zaradi uživanja-željnosti, ki oblikuje in očaruje življenje, so ljudje začeli smatrati za zlo, za absolutno zlo, vse fizične nesreče na zemlji. Pozabili so, da se pojavi trpljenje ob zarji človekovega življenja in da ga spremlja od prvih smehljajev v zibki. Pozabili so, da je največkrat trpljenje odsvit križa s Kalvarije na pot vstajenja; pozabili so, da je križ pogosto božji dar, potreben, da moremo božji pravičnosti nuditi tudi mi svoj del zadostitve; pozabili so, da je samo eno pravo zlo: krivda, ki žali Boga; pozabili so na apostolove besede: »Trpljenje sedanjega časa se ne da primerjati s slavo, ki se bo razodela nad nami.« (Rim. 8, 18.) Pozabili so, da se moramo ozirati na začetnika in dopolnilca svoje vere, Jezusa, ki je namesto veselja, ki ga je čakalo, pretrpel križ. (Hebr. 2, 12.)

H Kristusu, na Golgati križanemu, ki je moč in modrost, se obrača vse vesoljstvo. Nanj sta se ozirala v neizmernih stiskah pri širjenju evangelija prvaka apostolov, ko sta živela s Kristusom križana in ko sta umirala, Peter na križu, Pavel pod rabljevimi mečem, postala sta nam vzora, učitelja in priče, da je v križu moč in rešitev, da ni mogoče živeti v Kristusovi ljubezni brez trpljenja. K temu križu, iz katerega svetijo pot, resnica in življenje, so se ozirali prvi rimski mučenci in prvi kristjani v uri trpljenja in preganjanja. Tudi vi, dragi sinovi, se v svojih bridkosti tja obračajte! Našli boste tam ne samo moč, da jih boste vdano vzeli nase, ampak da jih boste vzljubili, se ponašali z njimi, kakor so jih vzljubili in se z njimi ponašali apostoli in svetniki, naši očetje in starejši bratje, ki so bili ustvarjeni iz istega vašega mesa in nadeti z isto občutljivostjo. Glejte na svoje trpljenje in na svoje stiske preko bolečin Križanega, preko trpljenja Device, ki je bila najbolj nedolžna med ustvarjenimi bitji, pa tudi najbolj deležna božjega trpljenja, in razumeti boste mogli, da je podobnost z božjim Sinom, kraljem bolečin, najvzvišenejša in najvarnejša pot v nebesa in do zmage.

Ne glejte samo na trnje, ki vas rani in vam povzroča bolečine, ampak mislite tudi na zasluženje, ki vzraste iz vašega trpljenja kakor roža za nebeški venec. Z božjo milostjo boste našli pogum in moč onega krščanskega junaštva, ki je žrtev pa obenem zmaga in mir, ki vsak razum presega. To je junaštvo, ki ga ima vera pravico od vas zahtevati.

Končno (ponovili bomo besede sv. Petra): »Bodite vsi enih misli, sočutni, bratoljubni, milosrčni, ponižni; ne vračajte hudega za hudo, ne sramotenja za sramotenje, marveč blagoslovajte... da se bo v vsem slavil Bog po Jezusu Kristusu, ki ima slavo in moč na vekov veke.« (1 Pet. 3, 8—9, 4, 11.)

Toda če vzvišeni nauki krščanstva tako dvigajo naše misli, pa čutimo tudi na dnu svojega srca, kako se dih vseh naših sinov družijo z našim v skupno prošnjo do Boga, da bi v tako težki uri zgodovine naše življenje ustrezalo naši veri.

Na te mislimo, o dragi Rim, dvakrat naša domovina, izraz večnega sklepa, ki si navajena nositi s tako visoko zavestjo največje naloge v življenju Cerkve, tebe predvsem blagoslovljamo, prepričani, da ne boš zatajila v tej uri, v pravi moči in v izvrševanju dobrih del, svoje vere, ki te je postavila za učiteljico na svetu.

S teboj blagoslovljamo ves italijanski narod. S privilegijem, da ima v svoji sredi središču cerkvene edinosti, kaže jasna znamenja previdnostnega božjega poslanstva; spomeniki njegovega trpljenja polnega pa slavnega življenja dolgih stoletij razodevajo njegove neoskrunjene slavne krščanske tradicije.

Končno pošiljamo vsemu svetu, kjerkoli se nahajajo naši sinovi, ki so nam vsi enako dragi, svoj blagoslov. Pri tem pa nam sree v prsih trepeta ob misli na one narode, ki najbolj trpijo zaradi sedanje krvoločne nesreče, ki je napolnila zemljo že s tolikšno žalostjo in s tolikimi solzami. Tudi nočemo iz svojih molitev izključiti onih, ki so še daleč proč od Cerkve, da bi slišali njen nujni materinski klic in da bi tudi oni pri njej iskali rešitve in miru.

Vse tako priporočamo Bogu v Jezusu Kristusu, ki je vse odrešil. In v njegovem imenu, z oblastjo sv. apostolov Petra in Pavla, katerih mučenštvo in zmago danes praznujemo, podelimo vsem iz srca apostolski blagoslov.

Razgovor v vlakcu

(Resničen doživljaj iz sedanjih časov.)

Soparen poletni dan. Voz je polno zaseden. Med zelenimi vojaškimi oblekami se nekaj civilistov kar izgublja. Soparica povzroča dremavost. V vozu je tiho in nekam srečen je človek, da nihče ne moti tišine z govorjenjem. V kotu sedi debelušen gospod. Suknjič je slekel, odpel si je srajco in zavihal rokave. Glavo je naslonil na steno in zaspal. Pot mu curkoma lije po tolstem obrazu ter se v kapljicah spušča s konice sumljivo rdečega nosu in skrbno obrbite dvojne brade. Poleg njega sedi žena kakih štiridesetih let, močna in zdrava. Krepke lične kosti in energičen pogled vzbujajo spoštovanje. Kdo je oni gospod in kdo je ta žena? Bog si ga vedi! Gospod je morda trgovski potnik, lahko pa tudi upokojen uradnik, ki si je znal za časa aktivnega službovanja mehko postlati. Žena je morda kmetica ali gostilničarka, lahko tudi učiteljica.

Nadležna muha, ki je že dalj časa brenčala okoli gospodovega nosa, je končno dosegla, da se je gospod prebudil. Zaspano se je pretegnil. Takoj je pa dobil njegov obraz nekam vesel in podjeten izraz, čim je ugledal poleg sebe ženo. Očividno je vstopila med tem, ko je bil zaspal in jo je sedaj šele prvič v življenju videl. Nesramno je nekaj časa z očmi bliskal po močni štiridesetletnici, nato pa z običajnimi publicami skušal z njo navezati razgovor.

Gospod: »Saj pravim, človek nikdar ne ve, kje ga čaka sreča. Pravkar sem sanjal, da se vozim v družbi z lepo žensko. No, sedaj pa vidim, da to niso bile sanje, ampak gola resnica.«

Žena (njen pogled je bil usmerjen nekam v daljo in je izdajal burjo skrbi, ki so valovile za njenim lepo oblikovanim čelom): »Blagor vam, da se lahko ukvarjate z bedastimi sanjami v časih, ko je resnica tako bridka in težka.«

Gospod (ki mu je ženin odgovor očividno vlival nove podjetnosti): »Kakšna resnica, kakšni časi! Resnica je farška iznajdba, časi so pa taki, kakršne si človek pripravi.«

Žena: »Mislim, da je po vseh težkih izkušnjah sedanjih časov bolj malo ljudi, ki bi se z vami strinjali. Sama sem v življenju dovolj izkusila in še izkušam, pa sem mnenja, da bi bilo na svetu mnogo lepše, če bi mu vladala tista resnica, ki jo vi zaničljivo imenujete farško iznajdbo. Pa tudi časi in razmere niso odvisne zgolj od volje posameznika. Vsi smo drug na drugega navezani, nad nami pa bdi še nekdo, ki mu najbrž niste prijazni in ga zato tudi ne imenujem.«

Gospod: »Vem, vem, koga mislite. Saj ste cela pridigarica. Kar škoda vas je! Takale čedna ženska, pa tako tercijska. Joj, joj, kako daleč za luno so še ljudje. Res je že skrajni čas, da pride novi red. Kam pa pridemo, če nam bodo smeje že ženske izpraševati vest!«

Žena: »Novi red, gospod? In vest, gospod? Hm, kar občudovati vas moram. Tudi jaz sem namreč za novi red, ki bo pometel s puhloglavci in jim onemogočil, da bi mirnim potnikom v železniškem vozu solili pamet s svojo cvičkarsko učenostjo. Pa pravite, da imate vest! — Ali veste, kaj je to vest? Najbrž ne veste, kar vas še obraz izdaja, da jo utapljate v pijači in lagodnem življenju. Pa vas bo vest vseeno enkrat močno potresla. Samo da ne bi bilo prepozno.«

Gospod: »Zdi se mi, da ste nekoliko užaljeni. Pa vas res nisem hotel žaliti. Kako bi mogel kaj takega pri tako čedni ženski! A to morate vendarle priznati, da Bog sveta ni prav uredil. Eni se morajo vse življenje vicati in trapiti, drugi pa lahko prav tako vse življenje samo uživajo in se zabavajo. Vidite, ko pride novi red, bo vse to obratno. Zakaj ne bi bili tudi škrieci enkrat spodaj in delovno ljudstvo zgoraj!«

Žena: »To vam predvsem povem, da Boga za red na svetu kar nič ne krivite. Saj vemo, da Boga omenjate le takrat, kadar vam to gre v račun. Kar je na svetu dobrega, to je ustvaril človek, kar pa je slabega, tega je seveda kriv Bog! Taki ste kot moj sinko, ki hodi v drugi razred. Kadar nalogo lepo spiše, pravi, da jo je on spisal. Kadar pa napravi packo, takrat je seveda krivo edinole pero. Kar se pa tiče vašega novega reda, pa vem tole: Na Štajerskem sem nekoč videla, kako je gospodinja pekla gibanice. Veste, kaj je to gibanica? Ne veste. Vidite, to je neke vrste potica. Testo je treba razvaljati, nato pa namazati s sirom in smetano, rob nekoliko na znotraj zavahati in tako položiti v krušno peč. Testo se spodaj lepo speče, sir in smetana pa prijetno zarumenita. Gibanice so prav okusna in tečna jed. Kaj bi vi rekli štajerski gospodinji, če bi položila gibanico v peč tako, da bi bila sir in smetana spodaj, testo pa zgoraj? Rekli bi ji, da ni pri pravi pameti in da dela samo škodo. Glejte, jaz vam ne smem reči, da niste pri pravi pameti, ker bi me lahko prijeli zaradi razžaljenja časti. To vam pa lahko rečem, da je s tistim vašim novim redom prav tako kot s štajerskimi gibanicami. Morda se komu res posreči, da sedanji red po vaših načelih preobrne. A iz tega more nastati le še večja škoda in še večji polom. Mi kmetje, delavci, obrtniki in drugo delovno ljudstvo smo testo, izobraženstvo pa je smetana. Čim več smetane je na gibanici, tem boljša je. Čim več izobraženstva imamo, tem več veljamo. A kakor ni gibanice brez testa in brez smetane, tako ni pravilno urejene družbe, če ni delovnega ljudstva in izobraženstva. Vi pomilovalno zmagujete z glavo in si mislite: Je pač neumna ženska!«

Gospod (jo prekine): »Ne, ne, saj ste kar občudovanja vredni. Samo tega ne razumem, zakaj bi morali biti vedno eni in isti za testo ter eni in isti za smetano.«

Žena: »Vidite, kako smešni ste takile gospodje, ki hočete svet prekucniti. Iz tovarniškega delavca naj bi po vašem postal ravnatelj, ravnatelj pa delavec, kmet naj bi postal gospod, gospoda pa kmetje. Rada bi videla svet tako zaobrnen. Mislim, da potem ne bo imel ne novi kmet in ne novi gospod kaj v usta deti.«

Gospod: »Ne mislim tako. Kmet mora ostati kmet, brez izučenih delavcev tudi nikjer ni mogoče izhajati, ampak...«

Žena: »Kaj ampak? Tako vam povem: Svet je čisto lepo in prav urejen. Le ljudje so tisti, ki od Stvarnika in prirode dani red kvarijo, mažejo in izobračajo. Požrešnost in nenasitnost, brezobzirnost in vsako pomanjkanje višjih vidikov so tisti najgloblji razlogi, ki ustvarjajo iz sveta predčasen pekel. Tovarinar, ki zasluži milijone, bi rad zaslužil še več milijonov. Ali mislite, da nima delavec istih

Sedaj še prav posebno!

V takihle izrednih časih, kakor jih svet danes preživlja, se kaj rado zgodi, da se človek preda nekakemu čakanju in brezdelju. Po glavi mu blodi le spomin na čase, ko je dobil za dinar belo in zapečeno zemljo, in na čase, ki bodo prišli menda kar sami od sebe ter bo na svetu spet vse lepo in prijetno. Pa nič ne pride samo od sebe, kvečjemu nesreča, vsaj zdi se tako. Človeku so dane sile, s katerimi si ustvarja dobro in slabo po svoji prosti volji. Kdor pusti, da te sile spijo neizrabljene, ne bo ničesar dosegel. Po kakem srečnem naključju bo morda deležen uspehov drugih in se mu bo vseeno dobro godilo, a to ne bo njegovo in najbrž tudi ne trajno.

Kam bi sedaj z zavarovanjem, kaj bi sedaj plačeval premijo, tako in podobno le preradi ljudje tolažijo same sebe. Menijo, da bo nekoč napočil mir in bo takrat vse drugače ter da je v vsem treba počakati tistih časov. A prav pri zavarovanju se lahko temeljito opečeš, če ga puščaš v nemar. Zavarovanje hoče biti neprestano negovano in zaželjeno, potem siplje svoj blagoslov na ljudstvo. Če pa nanj pozabljaš, se za njegove potrebe ne zanimiš ali ga celo nesmiselno odklanjaš, potem občutiš lahko vso težo njegovega maščevanja. Nezavarovan si in pogoriš: berač postaneš. Zavarovan si, pa ne plačaš premije: siromak boš ti in tvoja družina. Življenjsko zavarovanje odklanjaš: pride smrt in z njo beda za tvoje drage. Nezgodnega zavarovanja se ogiblješ: zadene te nesreča in iz pomanjkanja se ne izkoplješ več. In tako dalje. V vseh časih in ob vsakih razmerah je tako, bodisi v miru ali vojni, bodisi ob dobrih ali slabih gospodarskih razmerah, bodisi ob vselem ali turobnem človekovem notranjem razpoloženju.

A človek naj ne misli zgolj na sebe. Poedinec je le člen v veliki družini, ki se imenuje narod. Narod je tista višja edinica, ki oplaja svoje poedince z duhovnimi in gospodarskimi vrednotami tem bolj, čim bolj se ga poedinci oklepajo in ga podpirajo. Tudi pri zavarovanju poedinec izginja v veliki družini zavarovancev, a prav zaradi tega, ker je zavestno člen te družine, prejema od nje vsako zaščito, za katero se je z njo dogovoril. Kakor narod izpljune kot izdajalca in odpadnika vsakogar, kdor se ga z ljubeznijo ne oklepa in se zanj ne žrtvuje, tako tudi zavarovanje sproti izmetuje vse tiste, ki se zanj ne brigajo in ga z neizpolnjevanjem svojih obveznosti do njega v razvoju in moči ovirajo. In to se vrši vedno in povsod, pa naj bo vojna ali mir, naj bo človek dobro ali slabo razpoložen.

Da, celo tako je, da je treba v težjih časih še večje ljubezni do zavarovanja, še večje skrbi za njegov obstoj in še večjih naporov za njega ugled in moč. V težkih časih je vsak udarec bolečnejši in težje popravljiv. V časih stiske je to lažilnejša pomoč in ljubezniva opora. V časih negotovosti je prijetnejša zavest skupnosti.

Zato sedaj še prav posebno stopimo drug drugemu bliže, pustimo predsodke in se oklepajmo našega zavarovanja. Tudi v njem je znaten del naše prihodnje sreče in našega prihodnjega blagostanja.

Mestni otrok in krave. Lado pride prvič v življenju na deželo. Počitnice so, pa ga je mama poslala k stricu Zemljaku na Dolenjsko. Stric razkazuje Ladotu hlev. Pokaže mu tudi kravo Lisko, Liska prav tedaj zamuka. Lado radoveden vprašal: »Stric, na kateri rog je pa sedaj zatrobila?«

ZAHVALA

Podpisana se najtopleje zahvaljujem za hitro in točno izplačilo posmrtnine po moji pok. materi. Prekoristno Karitas zavarovanje bo vedno vsakomur priporočala, ker se vsak lahko z malimi prispevki preskrbi vsaj za pogrebne stroške.

Stiška vas, 8. 2. 1941.

Pregled Frančiška I.

Stiška vas,

Cerklje pri Kranju

Nagrade za rešitev križanke v 5.-6. številki „Naše moči“

Za knjižne nagrade so bili izžrebani sledeči, ki so pravilno rešili nagradno križanko v 5.-6. številki našega lista:

1. Legat Valentin, Ljubljana, Gosposvetska resta 13;
2. Steiner Marijan, dijak, Ježica št. 91 pri Ljubljani;
3. Zeleznik Ferdo, tov. delavec, Verd 125, p. Vrhnika.
4. Krajevni šolski odbor, Drenov grič, p. Vrhnika;
5. Cerkveno predstojništvo Sv. Krištofa, Ljubljana, Tyrševa cesta 52;
6. Dobrovoljc Andrej, tovarn. delavec, Verd 124, p. Vrhnika;
7. Salmič Beno, dijak, Ljubljana, Suvoborska 35-II;
8. Moravec Marica, učenka ljud. šole, Podklanec 25, p. Vinica pri Črnomlju;
9. Vidmar Franc, Ljubljana, Poljanska c. 53;
10. Kristan Karel, Ljubljana, Bleiweisova zesta 6-IV.

Vsem navedenim bomo do kraja julija poslali po eno vezano slovensko knjigo kot nagrado.

Pravilna rešitev križanke je pa bila:

Vodoravno: 1. lok. — 4. mi. — 6. Rob. — 9. vile. — 12. osa. — 15. em. — 16. pra. — 18. lava. — 22. Eli. — 23. oba. — 24. rdeč. — 26. oda. — 27. lev. — 28. rosa. — 29. alga. — 31. Levi. — 33. gong. — 34. do. — 35. urok. — 36. m. p. — 38. part. — 40. us. — 42. Ind. — 44. amin. — 45. kolo. — 47. škaf. — 48. ost. — 49. Mars. — 51. RD. — 52. Saloma. — 54. ak. — 55. ista. — 56. olje. — 58. ded. — 59. teta. — 61. tema. — 63. obad. — 64. kot. — 66. tora. — 68. rama. — 70. pik. — 71. sak. — 72. pok. — 74. Melk. — 76. met. — 77. rž. — 78. rep. — 79. bivol. — 81. nart. — 83. le. — 84. to. — 85. gol. — 86. mir. — 87. aparten. — 89. no. — 91. odgovor. — 93. mikaven. — 95. para. — 96. kici.

Navpično: 1. le. — 3. Kobarid. — 4. med. — 5. ime. — 6. radirka. — 8. bl. — 9. Verona. — 10. ilo. — 11. lisa. — 13. salon. — 17. rovas. — 19. aloa. — 20. ven. — 21. Avgust. — 24. Ra. — 25. čl. — 30. gk. — 32. ep. — 34. dim. — 35. umre. — 36. mol. — 37. plot. — 39. takt. — 41. sta. — 43. drobiž. — 45. kad. — 46. omet. — 48. osamel. — 50. slak. — 52. set. — 53. atom. — 55. imam. — 57. jd. — 58. dok. — 60. arena. — 62. er. — 63. oproda. — 64. kap. — 65. lov. — 67. alarm. — 69. Atenee. — 71. selo. — 72. pir. — 73. ko. — 75. krti. — 78. rov. — 79. bi. — 80. la. — 82. tek. — 84. top. — 85. Goa. — 88. mak. — 90. oni. — 92. gr. — 94. vi.

Iz lovskih doživljajev. Gospod Flinta pride v delikatesno trgovino, da bi kupil par fazanov. Trgovec: »Fazanov danes žal nimamo. Ali postrežem vam lahko z zelo okusno fazanovo konzervo.« Flinta: »Kaj pa mislite? Ali naj rečem ženi, da sem ustrelil konzervo?«

V trgovini. Neka gospa: »Če je to prava svila, potem sem jaz opica!« — Trgovec: »Da, gospa, prava in pristna svila je.«

Prebrisanec. Gospod Svetek pride v restavracijo in vpraša natakarskega vajenca: »No, mali, kaj pa imate danes v kuhinji?« Seveda je gospod Svetek hotel vedeti, kaj more dobiti za kosilo. Vajenec se pa prebrisanu odreže: »V kuhinji imamo danes štedilnik, dva škafa, dva stola, nekaj skled in kuharičino posteljo.«

Zahvala

Podpisana se najlepše zahvaljujeva Vzajemni zavarovalnici, oddelku KARITAS, Ljubljana, za poslani znesek din 100 in za oprostitev enomesečnega prispevka ob rojstvu najinega sinčka Jožefa. To domačo zavarovalnico prav vsem toplo priporočava.

Begunje, 9. 2. 1941.

Andrej in Helena Resman l. r.

Begunje 45

želja? Pa naj služi milijone sedanji tovarnar-kapitalist ali pa bodoči tovarnar-delavec, zaslužiti jih moreta le na račun delovnega človeka. Zato skrbite, da nam zavlada načela resnične pravičnosti ter resnične medsebojne ljubezni, pa bo vse dobro.«

Gospod: »Hehehe! Spet ste zašli v pridigarstvo. Kar nič vam ne pristoji. Bolj pametno bi storili, če bi rekli: Pijmo in jejmo, čim več moremo, dokler živimo! Dolgo itak ne živimo. Ko pa umremo, je vse pozabljeno in končano. Kaj imate od tega, če zdaj trpite in se mučite? Mislite, da vam bo to kdo plačal? Po smrti je vse pozabljeno.«

Žena: »Čudim se vam, gospod! Učeni hočete biti in mene preprosto žensko poučevati, pa se niste povzpeli še nič nad ono, kar opravlja vsak četveronožec. Redim svinje. Kadar jim napolnim korito, zadovoljno godrnjajo, pa se celo pri polnem koritu včasih stepejo, ko druga drugo odrivajo. Ko so svinje site, se zadovoljno valjajo po gnoju. Ko pa so spet lačne, revskajo, se derejo, grizejo podnice in ustvarjajo celo revolucijo. Ali se vam ne zdi, da človek vaših nazorov ni nič boljši od mojega prašiča doma?«

Gospodu (je sprva zaprlo sapo): »Slišite, žaliti se ne pustim. To je žalitev! (Se obrne do gospoda na sosedni klopi): Ali ste slišali, da me je primerjala s prašičem? Prosim, vi morate za pričlo!«

Gospod na sosedni klopi: »Pazljivo sem poslušal vaš razgovor, pa moram priznati, da je gospa ves čas želela le to, da bi se človek ne valjal po svinjaku.«

Gospod (ves iz sebe): »Tak tako, vi držite z njo. Joj nam, kako nazadnjaški smo šel!«

Na drugi sosedni klopi se dvigne vojak. Nihče ne bi mislil, da govori in razume naš jezik. K ženi pristopi, jo po vojaško pozdravi in pravi:

Vi pa, neznana žena, ste na preprost način in brez učenjaštva pokazali na tisti red, ki obvladuje vse stvarstvo

Sprememba mora biti. Župnik: »Tone, Tone, že spet prihajaš iz krčme!« — Tone: »E, vejo, gospod župnik, kar naprej pa vendar ne morem ostati v krčmi.«

Opravičilo. Sodnik: »Da vas le ni sram! Tako star človek pa gre in ukrade radijski aparat!« — Obtoženec: »Oprostite, gospod sodnik, toda v mojih mladih letih še niso poznali radijskih aparatov.«

Pred vlomilci tudi Vi niste varni. Vzajemna zavaruje tudi za škodo po vlomski tatvini.

Izpred sodišča. Sodnik obtožencu: »Torej tako ste ga udarili, da se vam je zdrobila palica na drobne koščke!« — Obtoženec: »Da, ali sedaj imam že spet novo palico.«

Med prijatelji. »Vrni mi stotak, ki sem ti ga posodil in za katerega te moram že četrtič terjati.« — »Oprosti in počakaj še malo. Saj se spominjaš, da sem moral jaz tebe celo desetkrat prositi, preden si mi ga posodil.«

Dober mož. Prvi: »Kako se kaj imaš, odkar si poročen mož?« — Drugi: »Ne sprašuj, prijatelj! Od jutra do večera mi žena poje eno in isto besed: denar, denar in denar.« — Prvi: »Za božjo voljo, kaj pa dela s tolikimi denarji?« — Drugi: »Nimam pojma. Doslej ji namreč nisem dal še niti pare.«

in ki ga le človek hoče prevračati, na ono čudovito harmonijo, ki od začetka sveta vzdržuje veličastvo reda v vsemirju in v vsej prirodi. Na začetku človeške zgodovine stoji beseda o znoju, v katerem bo človek jedel svoj kruh. A tam stoji tudi beseda o očiščenju in odrešenju. To slednje — jaz verujem v to — more priti le, ako bo spet duh zagospodaril nad človeškim hotenjem in dejanjem.«

Skoraj neprijetna tišina je vladala v vozu, ko je neznani vojak z resničnim notranjim ognjem še in še govoril o vrednosti duhovnega življenja, o potrebi nadvlade duha nad slo, nadvlade tega, kar je v človeku vzvišeno, nad onim, kar človeka vleče v nižine živalske uživanjaželjnosti. Debelušnemu gospodu je klonila glava vedno nižje in iz njegovih ust ni bilo več slišati besede.

Tedaj se je ustavil vlak na končni postaji. Izstopili smo. Za slovo smo si pogledali v oči in začutili, da smo si pravi bratje le v znamenju duha. Debelušni gospod je brž poiskal gostilno blizu kolodvora, morda zato, da poplakne zanj tako neprijetni razgovor, morda pa tudi zato, da poišče poslušnejše backe.

Maševanje. Žena možu: »Veš, zaročenec naše Mije mi je pa že toliko zoprna, da komaj čakam, da postanem njegova tašča.«

Pozna jo. Tetka Mara sedemletnemu Franceljnu: »Vidiš, tvoja sestra Mirjana ima komaj štiri leta, pa me ima mnogo rajši kot ti.« — Francelj: »Že mogoče, a ona vas še ne pozna toliko let kot jaz.«

Sodobni mali oglas: »Iščem ženina. Imam dva prašička, ki bosta rejena in zaklana dala kakih 150 kg masti. Zaupne ponudbe na upravo lista pod »Srečen zakon!«

Žalost iz stanovskih razlogov. Neki gospod stoji ob razburkanem morju in govori sam sebi: »Čudovito je morje, a tudi strašno. Sree se mi trga ob misli, da je že tisoče in tisoče požrlo, ki so tako ostali brez pogreba.« — Pa vpraša gospoda v bližini stoječa gospodična: »Ah, vi ste gotovo pesnik?« — Gospod: »Nisem, pač pa sem lastnik pogrebnega zavoda.«

Stava. »Sel sem staviti, da 14 dni ne bom jedel in 14 noči ne bom spal.« — »Pa si dobil stavo?« — »Sem. 14 dni sem spal podnevi in 14 dni jedel ponoči.«

Ni ji povedala. Gospod Potokar nahruli kuharico: »Ali res ne morete molčati! Še prosil sem vas, da nikar ne povejte ženi, kdaj sem prišel nocej domov.« — Kuharica: »Saj ji nisem nič povedala. Gospa me je samo vprašala, kdaj ste prišli. Pa sem ji rekla, da nisem imela časa pogledati na uro, ker sem ravno kuhala zajtrk, ko ste prišli.«

S. n.

Karitas

Ljubljana

Podpisana se najlepše zahvaljujeva za podporo ob rojstvu najine hčerke Ljudmile, za katero sva prejela din 100 in enomesečni prispevek. To prehorizno domačo zavarovalnico vsekakor priporočava.

Begunje, dne 9. 2. 1941.

Stanko in Slavka Gašperič l. r.

Begunje 93

Prof. Etbin Bojc, Ljubljana:

Pesnik ljubljanskega polja

(K 40 letnici smrti Murna-Aleksandrova.)

Leta 1901. je umrl v Ljubljani mlad pesnik, živ list v štiriperesni deteljici naše »Moderne« besedne umetnosti, katerega spomin smo v Ljubljani skromno proslavili o priliki 40 letnice njegove smrti dne 18. junija. To je Josip Murn-Aleksandrov, pesnik naših polj in gozdov, pesnik »vetra in vej in trave in sonca na travi« — kakor bi rekel njegov drug Oton Zupančič —, pesnik predvsem zahodnega dela ljubljanske okolice, kjer se je rodil (4. marca 1879) in najrajši bival. Prva leta je preživel — kot nezakonski otrok služkinje — na deželi (v Sp. Zadobrovi), potem se je naselil v stari cukrarni, kjer je bilo tudi zadnje njegovo bivališče, kakor tudi njegovega tretjega tovariša Ketteja, ki je dve leti pred njim umrl na isti postelji za isto boleznijo — jetiko.

Osnovno šolo je obiskoval v Marijanišču, nakar je stopil v gimnazijo. Pokojni slovstveni kritik in zgodovinar dr. Ivan Prijatelj, ki je mnogo občeval z njim in tudi izdal po osebni želji na smrt bolnega pesnika zbirko njegovih pesmi, ga opisuje kot izredno tihega, zamišljenega sošolca, o katerem je bilo že v šestem razredu znano, da občuje s Cankarjem in Kettejem in da je sam pesnik. Še kot srednješolec je poklonil almanah »Na razstanku« in več svojih pesmi svoji ljubljenci Almi. Po dovršeni maturi je odšel na Dunaj, kjer se je s podporo Trgovske zbornice vpisal na eksportno akademijo. Vendar je kmalu prestopil v pravoslovje in se vrnil v Ljubljano. Že kot ljubljanski srednješolec je mnogo stradal in tako ni čudno, da je po povratku z Dunaja težko zbolel. Da bi se okrepčal in osvežil, je šel preko poletja 1899 na Gorenjsko (v Zalog pri Cerkljah) k sošolcu na razvedrilo in tamkaj zaživel malo kmetško življenje, ki mu je prijalo in ki mu je postavil spomenik v svojih pesmih, v katerih se čuti vpliv kmetiškega pesnika Koljčova, ki ga je tamkaj bral.

Moči, ki si jih je nabral na kmetih, so se v Ljubljani kmalu izničile v službi stenografa pri dr. Sušteršiču. Medtem je bil tudi vpisan na praški univerzi in je pisal dr. Prijatelju, da ima »veselje do učenja« in da je »namenjen v maju ali juniju za dalj časa v Prago«. Potem je živel samotno knjigi in pesmi. Ko se je bolezen kmalu poslabšala, je odšel na Vipavsko v Poddrago k deželnemu poslancu Božiču in nato še na Bled, kjer je prišel v stike s pesnico Vido Jerajev, takrat učiteljico v Zasipu. Ko se je vrnil v Ljubljano, je dobil službo pisarja v Trgovski zbornici. Prevajal in bral je zlasti Mickiewicza, Nekrasova in dr. (tudi Gorkega). Kmalu je oslabil tako zelo, da je moral leči. Pred svojo smrtjo je še uredil svoje pesmi, za katere pa ni mogel najti založnika med ljubljanskimi knjigotržci. Dr. Prijatelj je prejel dopisnico, napisano tri dni pred smrtjo v vročici, ki se na stavkih pozna, z naročilom, naj on poskrbi za izdajo, ki je izšla res po njegovi smrti leta 1903.

Poezija Aleksandrova je eno samo razmišljanje o naravi in človeškem doživljanju, poslušanje, kako snuje zemlja in kako se odzivilja življenju. »Kakor Ketteju je tudi Aleksandrovu v slovanskih pesnikih vzišlo spoznanje, kako globoko vsak pravi pesnik korenini v svojem narodu. Na tak način in po

tej poti sta se tudi onadva izpreobrnila k narodu. Preko slovanstva sta oba našla slovenstvo.« (Tako Prijatelj.) Dočim lahko rečemo o Ketteju, da poezijo živi, bi rekli o Murnu, da jo išče. Zato njegov slog ni tako lahek in brezskrbno tekoč kakor pri Ketteju. Začel je že kot 17 leten v »Angelčku«, »Vrtcu«, dijaškem katoliškem glasilu »Zori« in v »Ljubljanskem Zvonu«. Od Zupančiča in Ketteja se

loči v svoji plahosti in nezaupljivosti ter po neki temeljni življenjski otožnosti. Veliko pozornost je obračal pesniškemu izrazu, iskal je novih besednih zvez, podob in primerov iz naroda. Napisal je tudi več podlistkov za »Slovenca« in »Slovenski narod«, a pretežno je pisal lirsko-pripovedne pesmi, ki jih je podpisoval z različnimi psevdonimi (Igorjevič, Pintev, Jaroslav, Nikolajev in Aleksandrov).

Do nedavna so bile Murnove pesmi našemu človeku težko dostopne. Imeli smo le Prijateljevo izdajo njegovih pesmi z globokim in dušeslovno bogatim uvodom, v katerem nam umrli naš zgodovinar z njemu lastno pronicavo, pesniško besedo razlaga pesnikovo življenje in snovanje. V zadnjem času je napisala študijo o pesniku profesorica dr. Silva Trdina, izšle pa so tudi njegove Izbrane pesmi pri Akademski založbi v mali, mični žepni izdaji (uredil A. Pirjevec), tako da jih ima za dva kovača lahko vsakdo pri rokah. Nekatere njegove pesmi pa so že bolj splošno znane ali celo ponarodele. (Ko dobrave se mračne, Kmečka pesem o sv. Izidorju, Vlahi, Šentjanževo, Narodna pesem i. dr.) Mnogo med njimi je balad in romanc, bajk in gazel (Pomladanska romanca, Pastirjeva pesem, Škotska bajka, Kvatrna balada, Mlinar in hudič, Vedomec, Balada, Vrnitev, Štefanje, Legenda, Na piru, Ciganska romanca, Romanca, Tiho šumijo valovi, Norec Dimitrij, Knez i. dr.), mnogo je v njih podeželske, kmetске idile (Želja po nevesti, Hej, kupil si jaz pipo bom, To je lovski rog, Prešla pomlad, Ob kolovratu, zlasti pa Seljska nedelja) in opisovanje narave (Pesem o klasu, Pesem o ajdi, Zimska pesem, Sneg, Jesenska pesem, Gozd, Ah, ti bori... i. dr.), največ pa je miselno-nazornih (S pojmovi več,

VESELI DOGODKI!

V zadnjem času je KARITAS izplačala po 100 din naslednjim novorojenčkom:

Filipič Janez, Vrhnika;
Porenta Štefan, Št. Vid pri Stični;
Kozlevčar Marija, Petrušnja vas;
Kandare Miroslav, Šmarata;
Lapajne Marko, Rovte nad Logatecem;
Petelin Frančiška, Breg 36, p. Borovnica;
Medved Jožefa, Št. Vid pri Stični;
Sadar Antonija, Št. Vid pri Stični;
Grabnar Janez, Št. Vid pri Stični;
Sever Miroslav, Št. Vid pri Stični.

Po posebnih dodatnih zavarovalnih pogojih za zavarovanje KARITAS sta poleg tega tudi oče in mati novorojenega otroka oproščena enomesečnega prispevka. Te ugodnosti so deležni samo že nad eno leto zavarovani starši in njihovi otroci.

KARITAS.

P. n.

Karitas

Ljubljana

Podpisana se najlepše zahvaljujema za izplačilo din 100 in za enomesečni prispevek ob rojstvu najine hčerke Martine. To prekoristno domačo zavarovalnico vsakomur prav toplo priporočava. Naj ne bi bilo ničogar, ki ne bi bil pri njej zavarovan.

Radovljica, 9. 2. 1941.

Angela in Lovrenc Fister l. r.
Radovljica III

Pri pevski uri. Učitelj skuša učencem raztolmačiti nekatere glasbene izraze in pravi: »Če igra en sam glasbenik, potem pravimo, da igra solo. Če igra dva, potem je to duet. Kaj pa je, če igrajo trije? Kaj misliš, Marko?« — Marko: »Tarok!«

Otroška logika. Mati: »Janezek, po kosilu ne dobiš jabolka, ker si svoje že pred kosilom snedel.« — Janezek: »Jaz sem pa mislil, da nisi videla, ko sem ga vzel.« — Mati: »Čeprav ne bi videla, bi moral pomisliti, da te vidi ljubi Bog.« — Janezek: »Saj to vem, pa sem mislil, da me ne bo takoj tebi zatožil.«

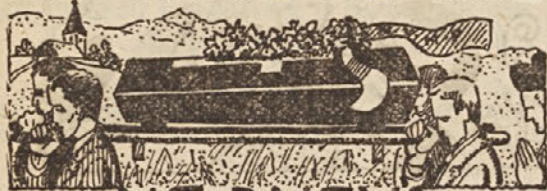
Po glavi mu hodi. Oče (materi med kosilom): »Zadnje čase ne vem, kaj bi. Vedno mi nekaj hodi po glavi in...« — Sinček (vpade očetu v besedo): »Ti bo že mama pomagala. Meni je tudi vedno hodilo nekaj po glavi, pa mi je namazala lase s petrolejem in zdaj imam mir.«

Državnik in politik. Sin: »Očka, kakšna razlika pa je med državnikom in politikom?« — Oče: »Državnik je tisti, ki bi rad storil za državo kaj dobrega, politik pa tisti, ki bi rad, da bi država zanj kaj dobrega storila.«

Dober nasvet. Gospa: »Moj sinček nekam smljivo kiha. Kadar začne, ne more nehati.« — Zdravnik: »Zapišem mu zdravilo. Fant naj tekočino, ki jo boste kupili v lekarni, vsakokrat globoko vsrka v nos, če bi ga napadlo kihanje.« — Gospa: »In če bi kihanje vseeno ne ponehalo?« — Zdravnik: »Potem mu recite ‚Bog pomagaj!‘«

NE VEMO NE URE

NE DNEVA

V zadnjem času je »KARITAS« med drugim izplačala

cele zavarovalne vsote
ob smrti sledečih članov in članic:

Magdič Štefan, Kočevje, Rožna ul. 261;
Tratnik Anton, Vrh 19, p. Rovte;
Kašič Janez, Migorska gora 4, p. Mirna na
Dolenjskem;
Benedičič Matej, Ljubljana, Posavskega 7;
Vagaja Franc, Ljubljana, Lončarska 8-b;
Kronegger Rudolf, Ljubljana, Janševa 12;
Vrečar Franc, Rudnik 6;
Belovsky Klement, Mirna;
Fabiani Anton, Ljubljana, Celovška 72;
Avbelj Marjeta, Videm 20;
Šulgaj Terezija, Ljubljana, Resljeva 29;
Jere Franciška, Ljubljana, Streliška 10;
Lehman Emilija, Ljubljana, Gerbičeva 1;
Cerar Franc, Ljubljana, Frankopanska 28;
Vrančič Marija, Ljubljana, Beethovnova 16;
Pibernik Tomaž, Ljubljana, Cankarjevo
nabrežje 23;
Uršič Ana, Ljubljana, Stari trg 16;
Janežič Franc, Ljubljana, Poljanska c. 43;
Ciber Ivan, Ljubljana, Vošnjakova 4.

Brezplačno zavarovano vsoto je KARITAS
izplačala ob smrti
5 letnega Marolta Adolfa, Kolpa 7, p. Vel.
Lašče;
6 letnega Avseca Maksimilijana, Vrhnika 16,
in 5 letne Stare Marije, Laze 20, p. Borov-
nica.

KARITAS.

Pozna jo. Ona: »Torej jutri ob sedmih zvečer
se snideva pred glavno pošto!« — On: »Da! A
kdaj prideš ti?«

Vsa slava, to je prazna slama,
klasje so dobra dela sama.

(Dragotin Kette.)

Preč z alkoholom! Pijanček: »Svojo ženo sem
spoznal v neki gostilni.« — Abstincent: »Da, da,
to so kvarne posledice alkohola.«

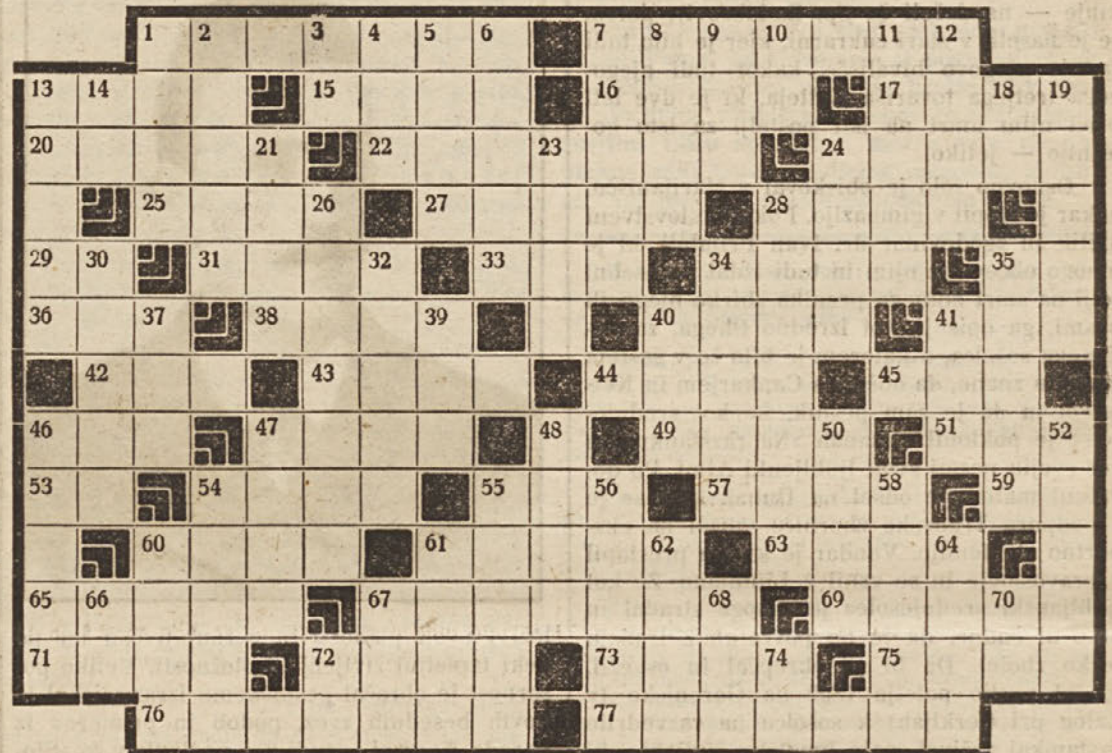
Ilustracije in kli-
šeji dajo reklami
šele pravo lice.
Za reklamo v vi-
sokih nakladah
uvažite samo
offsetni tisk, ki
je danes izmed
vseh najcenejši!

Kamnotisk
Knjgotisk - Ba-
krotisk - Klišarna
Litografija
Fotolitografski
oddelek, kjer je
ateljje za barv-
no fotografijo v
naravnih barvah

LJUDSKA TISKARNA
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6

z besedami... Ne vem, kdo bolj je tožen,
Sveti prapor, Pojdem, Vprašanje, Noči, Kdo,
ah, sili mlado kri, ter soneti: Vsak po svoje,
Že nikdar več, Sonet starčka, ki večkrat spom-
nijo na Prešerna, kot tudi njegove ljubko še-
gave: Mlada krčmarica, Ljudje se spogledu-
jejo, Oj, dobro jutro, hišna mati i. dr.), mnogo
pa je osebno-doživljajskih (Kdo bila je mati

tvoja, Visoka molitev, Vran, Kje tihi si mi
dom, Odpri, Moj sen, Ana). Marsikatera je še
neizrabljena v umetnem narodnem pesništvu.
Muren je vzor našim najmlajšim pesnikom
(Kocbek: Zemlja i. dr.) in bo zadovoljil vsa-
kogar, saj nam v stvarnem, čutno-nazornem
izrazu — kot nihče — slika naše doživljanje
in okolje.

Navpično: 1. Nadležna kožna bolezen (n.
pr. pri konjih). — 2. Bivši vrhovni poveljnik an-
gleških čet na bližnjem vzhodu, sedaj v Indiji. —
3. Pogojna členica. — 4. Italijanska beseda za uro;
kot latinska beseda pa pomeni: Moli! — 5. Ženska
oseba, izraz, ki se uporablja v tako imenovanih
boljših krogih. — 6. Najvišji vrh (3404 m) v Pire-
nejih. — 7. Pesnikovanje, nasprotno onemu, ki ga
imenujemo lirika. — 8. Srbskohrvatski izraz za
slovensko besedico »naj«. — 9. Pristaniško mesto
v Palestini. — 10. Crka k, kadar jo hočemo glasno
izgovoriti. — 11. Obširna pokrajina v severni
Afriki, južno od Sahare, ki na zahodu meji na
Atlantski ocean, na vzhodu pa na Abesinsko po-
gorje. — 12. Izraz za eno izmed igralnih kart. —
13. Goski sorodna ptica, a večja in daljši vrat
ima. — 14. Kraj pri Ljubljani. — 18. Medmet, ki
izraža začudenje. — 19. Mesto v francoski Seneg-
galiji, važno pomorsko oporišče, ki je bilo v tej
vojni že večkrat omenjeno. — 21. Angleško mesto
na jugu Arabije, važna trdnjava, ki straži prehod
iz Rdečega morja v Indijski ocean. — 23. Nemški
izraz za pleme, ki se pa dandanes kot tujka sploš-
no uporablja. — 24. S krompirja ali sadja odstra-
njena koža. — 26. Grška beseda, ki pomeni cer-
kveno prekletstvo. — 28. Tako se utruditi, da ne
moreš naprej. — 30. Vsebinsa votlih kosti. — 32.
Tuj izraz za »Zbogom!«, izraz, ki bi ga lahko
spričo lepega slovenskega izraza že enkrat opu-
stili. — 34. Glavna ženska oseba v velikem F. S.
Finžgarjevem romanu. — 35. Slovenski vseučiliški
profesor, ki je napisal že več del o zemljepisu in
narodopisnih vrednotah Slovenije. — 37. Osebn
zaimek (v 2. odn. 4. sklonu). — 39. Medmet; tudi
ime igralne karte (a v 2. sklonu). — 40. Najdrago-
cenejša tekočina, ki je pa postala sedaj v vojni
menda brez čene. — 41. Čebelji proizvod, a na-
vadno uporabljajo umni čebelarji umetnega. —
46. Mesto v bivši moravski banovini, znamenito
po izdelovanju preprog. — 47. Kraj na Dolenj-

skem; tudi mlinsko korito. — 48. V zemljo ga za-
kopljesh in zaživi. — 50. Stanovanjski prostor. —
52. Umrli francoski državnik, med prejšnjo sve-
tovno vojno nekaj časa predsednik vlade, ime mu
je bilo Aleksander. — 54. Svetopisemsko mesto v
Palestini, danes ga navadno imenujejo Nablus. —
55. Druga beseda za kokoško. — 56. Bolezen, pri
kateri izstopi n. pr. črevo skozi pretrgano trebuš-
no mišičje. Kakšen je tak človek? — 58. Slovenski
slikar, ilustrator in grafik. — 60. Tibetanski du-
hovnik. — 61. Poskusite zapisati angleško ime
»Kinc«. (Ta mož, ki je bil krščen na Edmunda, je
bil začetkom prejšnjega stoletja slaven gledališki
umetnik.) — 62. Kakšni so navadno lasje starih
ljudi? — 64. Tolkala pri godbi; tudi v kuhinji jih
poznajo. — 66. Osební zaimek (2. ali 4. sklon). —
67. Latinski predlog, ki pomeni: za, v korist
koga; tudi ime duhovnika-mučenika iz zadnjega
preganjanja v Mehiki. — 68. Kakšen je človek, ki
je brez pameti? — 70. V slovenščini predlog; v
italijansčini znana reka v severni Italiji, menda
izmed italijanskih najdaljša; v francoščini mesto
ob istoimenski reki ob vzhodu Pirenejev. — 72.
Predlog. — 74. Dve sorodni črki: prva velja tudi
kot mednarodna označba za sever, druga pa znači
rimsko številko 1000.

Vodoravno: 1. Prva beseda iz znanega ge-
sla francoske revolucije 1789. — 7. Druga beseda
iz istega gesla. — 13. Starinski godbeni instru-
ment; grški bog Apolon je navadno z njo upo-
dobljen. — 15. Visoka planota med Indijo, Tura-
nom in Perzijskim zalivom. — 16. Pekovsko opravi-
lo. — 17. Pisarna. — 20. Tropska rastlina. — 22.
Eden izmed petih zemeljskih delov. — 24. Pozimi
nas v spanju greje. — 27. Ena izmed težkih posledic
vsake vojne. — 27. Tujka, ki pomeni isto kot
napad (juriš). — 28. Običajno ime norveških kraljev.
29. Enota električnega upora. — 31. Reka v vzhodni
Sibiriji, izvira v Bajkalskem pogorju in se iz-
liva v Severno ledeno morje. — 33. Nadležna žu-

želka. — 34. Nekazniv, tudi odporen proti go-
tovim boleznim zaradi cepljenja, ali ker je kdo
bolezen že prestal. — 35. Zlog, ki ga radi v go-
voru uporabljajo naši rojaki iz Primorske. — 36.
Reka v osrednji Rusiji; izliva se v Azovsko morje.
38. Upanje. — 40. Sladkovodna riba. — 41. Sploš-
no znana angleška beseda, ki pomeni toliko kot
naš »gospod«. Zapiši, kakor izgovarjaš! — 42.
Druga beseda za zlepa. — 43. Obrtniško udejstvo-
vanje, ki obvladuje javno mnenje. — 44. Glasen
prepir. — 45. Slovenski zgodovinar, ki je tudi v
»Naši moči« napisal nekaj zanimivih prispevkov.
46. Zvesta domača žival. — 47. Skrb za rejenost,
n. pr. pri prašičih. — 49. Navaden veznik ter be-
sedica, ki pomeni igralno karto. — 51. Vlak po
njem vozi. — 53. Isto kot navpično 14. — 54. Vla-
dar, ki je vladal v 7. stoletju slovanski državi, se-
gajoči od Češke gore do Jadranskega morja. —
55. Obrtnik. — 57. Najmanjši delec kemične pr-

vine. — 59. Oziralni zaimsek. — 60. Pokrajina na
Hrvatskem, v kateri ležita mesti Gospić in Otočac.
61. Proizvod iz konjskega mleka. Če si čital v
»Naši moči« članke o hranivih, boš zadel. — 63.
Desni pritok reke Morave. — 65. Zapiši: omaha.
67. Slovenski priimek slavnega slovenskega skla-
datelja iz 16. stoletja. — 69. Glavno mesto franco-
ske Sirije. — 71. Del glave. — 72. Arabska dr-
žava, ki se je že udeleževala sedanje vojne. — 73.
Pritok reke Severn v Angliji; ob njem leži rojst-
ni kraj slavnega Shakespeara. — 75. Beseda, ki
pomeni enojnost (2. sklon množ.). — 76. Največja
reka Severne Amerike. — 77. Kraj pri Škofji Loki.

Rešitev križanke je treba poslati najkasneje
do 31. avgusta t. l. na naslov: Uredništvo »Naše
moči«, Ljubljana, Palača Vzajemne zavarovalnice.
— Za deset pravih rešitev, ki bodo izžrebane,
imamo pripravljena lepa knjižna darila.

Dragi moji mladi prijatelji!

Gotovo vam bo v uteho, če vam za počitnice
zastavim malo daljšo zlogovnico. Evo vam je!

a, a, a, al — ba, be, be, bel, ben, bi, bled,
bol, bor, bor, bov — ce, ce, cet, ci — da, dej, den,
di, di, dni, do, dra, dri, dvor — e, e, e, e, e, e,
e, e, en — fi — ga, ga, gelj, go, grob — har, ho,
hor — i, i, i, i, iz, iz — ja, ja, ja, ja, ja, ja, ja,
ja, ja, jalt, je, je, ju, jug — ka, ko, ko — le, li,
lja, lje, lju, ljub, lo — ma, ma, ma, me, mo, mo,
mož, mu, mun — na, na, na, na, na, na, na, na, na,
nec, nec, ni, ni, ni, ni, nja, noj, nož, nu — o, o, o, o,
ol, or — pe, pe, po — ra, ra, re, reh, rek, rel, ri, ri,
ri — sa, sa, se, se, sel, si, sir, sia, str, svi — ta,
tel, tel, ti, tok, tr — va, va, va, va, vdo, vi, vi, vi,
vi, vik, vi — zav, ze, zen, zi, zik, zlo.

Kaj napravite s temi zlogi? Iz njih sestavite
po vrsti besede, ki bodo imele sledeči pomen:

1. Balkanska država. — 2. Začetek bralne
umetnosti. — 3. Kraj, ki leži nasproti Beogradu. —
4. Slovenska reka. — 5. Prva žena. — 6. Vsako-
mur najljubše bitje, ali vsaj moralo bi biti vsako-
mur najljubše. — 7. Zadnje počivališče vsakogar,
pa naj je oblastnik ali berač. — 8. Slovenska pre-
stolnica. — 9. Mestece ob železniški progi Ptuj-
Čakovec. — 10. Balkanska država, ki je bila v tej
vojni tudi zmagovita. — 11. Druga beseda za kis. —
12. Vlaki se na njem ustavljajo. — 13. Nekdanja
francoska pokrajina na naših tleh. — 14. Hiša, v
kateri prenočujejo tužci. — 15. Če spremeniš be-
sedi pod 14 prvo črko, pa dobiš veliko posodo. —
16. Domača žival, ki so ji žalibog mnogi ljudje po-
dobni. — 17. Odprtina v koži, kakršnih je v vojni
mnogo. — 18. Eđini sin. — 19. Druga beseda za
redovnico. — 20. Glavna moška oseba v F. S. Finž-
garjevem romanu »Pod svobodnim soncem«. —
21. Značilna slovenska cvetlica. — 22. Razburjeno
ozračje. — 23. Vrsta solate. — 24. Svetnik, ki je
v imenu največje slovenske ljudske knjižne druž-
be. — 25. Velika reka, ki teče preko slovenske
zemlje. — 26. Polotok v zahodni Aziji, po večini
puščava. — 27. Hčerka (vsaj po imenu) glavne
slovenske reke. — 28. Znak častniškega dostojan-
stva. — 29. Tuja, a vendar splošno znana beseda
za strelivo. — 30. Zelo težka kovina. — 31. Žena,
ki ji je mož umrl. — 32. Planinska ptica roparica.
— 33. Vdolbina v zemljo, a tudi priznani slovenski
slikar se tako piše. — 34. Na začetku štetja stoji,
a tudi neki znani državnik se tako piše. — 35. Ko
smo prišli na svet, so nas vanjo položili. — 36.
Drevo, ki daje dragocen les. — 37. Obljubljeni
Odrešenik. — 38. Brez nje ni zmage. — 39. Ena
izmed štirih glavnih strani sveta. — 40. Sveto-
pisemska oseba, znana iz zgodbe o skledi leče. —
41. Bližnja sorodnica. — 42. Kraj na Notranjskem
z živosrebrnim rudnikom. — 43. Mesto na Norve-
škem, ki je postalo v sedanji vojni posebno znano.
— 44. Drug izraz za huđega duha. — 45. Evropsko
pogorje, ki sega s svojim vzhodnim delom tudi na

slovenska tla. — 46. Največji slovenski premo-
govnik. — 47. Sadež s trdo lupino. — 48. Proizvod
iz mleka. — 49. Grški mož, ki je postal za vse
čase patron izdajalcev. — 50. Ptič, ki misli, da se
bo rešil, če bo porinil glavo v pesek. — 51. Ni
dvojina in ne množina. — 52. Bliz' Triglava čolnič
plava semtertja. — 53. Žensko krstno ime, tudi
ime znane kneginje. — 54. Največji industrijski
kraj na Gorenjskem. — 55. Glavna ženska oseba
v F. S. Finžgarjevem romanu »Pod svobodnim
soncem«. — 56. Veliko obmejno slovensko mesto. —
57. Poleg Boga in matere jo je Ivan Cankar naj-
bolj ljubil. (Ljubimo jo še mi!) — 58. Pogorje, ki
se razteza po italijanskem polotoku. — 59. Če bi
je bilo mnogo na svetu, bi ne bilo vojsk in be-
de. — 60. Materinskega skrbno varujmo, drugih se
pridno učimo. — 61. Kratek stavek, v katerem je
navadno mnogo modrosti. — 62. Ostra stvar.

Pravite, da je ta zlogovnica težka! Kaj šel! No,
pa če sami ne boste kaj uganili, obrnite se na
starejše sestrice in bratce, ali pa celo na odrasle.
Radi vam bodo pomagali. Morda bodo celo sami
z zlogovnico zelo zadovoljni. Če jo boste prav re-
šili, vam bodo prve črke najdenih besed povedale
za mnoge slovenske ljudi v sedanjem času po-
membne besede pesnika Otona Župančiča.

Rešitve mi pošljite najkasneje do 31. avgusta
t. l. na naslov: Uredništvo »Naše moči«, Ljubljana,
Vzajemna zavarovalnica. Pazite, da boste na po-
šiljke nalepili dovolj in pravilne znamke! Za štiri
pravilne rešitve že čakajo kot darila lepe knjige.

Ta mesec pa pošljem nagrade temle štirim,
ki so prav rešili zlogovnico v predzadnji »Naši
moči«:

Oberstar Marija, učenka 1. razr. mešč. šole,
Šušje 34, p. Ribnica na Dolenjskem.

Ozvald Marija, učenka 2. razr. višje ljudske
šole, Jurjevica, p. Ribnica na Dolenjskem.

Meze Ljudmila, učenka 4. razr. ljud. šole na
Barju, Ljubljana, Crna vas 155.

Janežič Štefka, učenka 4. razr. ljud. šole na
Polici, p. Višnja gora.

V pričakovanju, da bom prejel prav veliko
število rešenih zlogovnic, vas vse kar najlepše po-
zdravljam.

Br. Ivo.

V družbi. Balant (v veseli družbi): »Ali smo
osli!« — Pevec: »Prosim, ne govori v množini.« —
Balant: »Dobro. Ali si osel!«

Najboljše sredstvo. Gospod Firbec: »Ni mo-
goče, vi ste vendar bili popolnoma plečasti.« —
Gospod Kljukec: »Da!« — Gospod Firbec: »A se-
daj imate bujne lase. Kakšno sredstvo vam je pa
pomagalo?« — Gospod Kljukec: »Lasulja.«

Jauna zahvala

Podpisana zavarovanca se jauno zahvalju-
jeva Uzemni zavarovalnici, ker nama je hitro
in vse točno izplačala, ko nama je dne 3. aprila
t. l. požar povzročil škodo. Ta zavod bova usa-
komur vedno najtopleje priporočala.

Male Urhe, dne 18. maja 1941.

Jože Krošel l. r.

Marija Miklavčič, l. r.

Med zaljubljeni. On: »Za vas, gospodična, bi
šel tudi na kraj sveta.« — Ona: »Že, že, toda v
teh časih bo nerodno zaradi potnega lista.«

Draginja. Gospod: »Prosim za klaftro drv!«
— Lekarnar: »Oprostite, drv vendar ne proda-
jamo.« — Gospod: »Škoda! V lekarni sem jih
mislim namreč dobiti ceneje kot pri trgovcu s
kurivom.«

Le malo ljudi je tako stanovitnih,
da bi se lepim obljubam zaslepiti ne dali.
(Fran Levstik.)

Odlična znanja. Peter: »Pomislil, snoči sem se
seznanil z mlado baronico!« — Pavel: »Kaj bi
tisto! Jaz sem se seznanil snoči z gospodično, ki
je uradnica v oskrbovalnem uradu ter izdaja na-
kaznice za moko in mast.«

Na sodišču. Sodnik: »Obsojeni ste na tri leta
zapora ter na trajni izgon iz mesta. Imate kaj
pripomniti?« — Obsojeni: »Da, prosim vas, gos-
pod sodnik, če bi se najprej izvršila sodba glede
izgona.«

Na izletu. »Kako je bilo včeraj na izletu,
Mitja?« — »Sijajno, teta, sijajno! Marta se je
vsedla na osinje gnezdo, mama si je poparila
vse prste, ko je kuhala čaj, ata se je pa spotaknil
na korenini in si razbil očala. Res, sijajno je bilo!«

Praktična jed. Stefan: »Kaj tako ljubiš ma-
karone? Kadar te dobim pri jedi, vselej imaš
makarone na krožniku.« — Florijan: »Veš, sem
nadušljiv, pa mi najbolj grede v slast makaroni,
ker lahko skozi njih luknje diham.«

Koliko velikanov na duhu bi lahko ro-
dila naša zemlja, če bi mogel biti vsak to,
za kar je najpripravnejši!
(Fran Levstik.)

Preveč odkritosrečno. Služkinja: »Gospod, neki
moški je bil tukaj in se je grozno jezil na vas.
Rekel je, da bi vas pretepel, če bi vas dobil doma.«
— Gospodar: »In kaj ste mu rekli?« — Služkinja:
»Da mi je zelo žal, ker vas ni doma.«

Dobro ga je zavrnil. Tine: »Veš, kaj tvoje-
mu imenu še manjka, da bi bilo popolno?« —
Avgust: »Ne vem. Kaj pa?« — Tine: Priimek be-
dasti, da bi se potem pravilno imenoval bedasti
Avgust.« — Avgust: »Vidiš, pri tebi je prav
obratno. Priimek že imaš, samo Avgust ti še
manjka.«

Ribniška. Pri Novi Štifti se srečata Tone in
Lojze. Tone: »Zdi se mi, da si precej denaren.
Koliko prav za prav imaš suhega?« — Lojze:
»Hm, tako za dve vreči ga bo.« — Tone: »Za
dve vreči! Ti si pravcati bogataš.« — Lojze:
»Hvala Bogu, nič se ne pritožujem.« — Tone:
»Kje pa imaš toliko denarja spravljenege?« —
Tone (seže v žep in izvleče prav toliko denarja,
kolikor je potrebno za nakup dveh navadnih vreč):
»Vse nosim tule v žepu.«

Zahvala

Podpisana Cegnar Franc in Frančiška se toplo zahvaljujeva zavarovalnici KARITAS za hitro in točno izplačilo podpore našemu novorojenčku.

Cegnar Franc in Frančiška, s. r.
Breg 12 pri Kranju.

Prva skrb. Sredi noči mož zbudi ženo: »Ali žuješ? Zdi se mi, da je nekaj zaropotalo. Kaj pa, če je vlomilec v hiši?« — Ona: »Moj Bog in bo našel mene v tej stari in zakrpani nočni srajci!«

Gospodinjstvo navodilo. Nova služkinja: »Gospa, kako naj javim: Kosilo je gotovo ali kosilo je servirano?« — Gospodinja: »Če bo tako kosilo kot včeraj, potem morate reči: kosilo je neslano in prismojeno.«

Otrok in voda. Franček: »Kaj ne, mama, danes se mi ni treba umiti?« — Mama: »Zakaj pa ne?« — Franček: »Veš, ponoči se mi je sanjalo, da smo se vozili po jezeru in da sem jaz padel v vodo ter se pošteno okopal.«

V teh časih je primerno življenjsko zavarovanje še posebno važno!

Cista resnica. Vinko: »Pa ti je Manca tudi povedala resnico, ko si jo vprašal, koliko je stara?« — Lovro: »Kajpak da mi jo je povedala, čisto resnico mi je povedala.« — Vinko: »In kaj je rekla?« — Lovro: »Rekla je, da me nič ne briga.«

Ni mu ostal dolžan. Na nekem ljudskem misijonu nahruli neotesane misijonarja po njegovi pridigi: »No, za misijonarja bom dal učiti tistega svojih sinov, ki bo najbolj bedast.« — Misijonar: »Škoda, da ni bil takega mnenja že vaš oče!«

S protialkoholnega zborovanja. Govornik: »Dragi zborovalci, mislim, da smo si edini v sklepu, da je treba dati alkoholu slovo in ga za nobeno ceno ne uživati!« — V ozadju se oglasi možakar: »Tako je, tako je!« Sosed, ki je vedel, da ga možakar rad »cuka«, ga vpraša: »Kaj, tudi ti ne boš več pil alkohola?« — Možakar: »Kaj bom pil alkohol, ko je povsod dosti vina dobili.«

Javna zahvala

Podpisana Salmič Antonija se najlepše zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici, oddelku KARITAS, Ljubljana, za izplačilo din 100 in oprostitve enomesečnega prispevka ob rojstvu mojega otroka. Naitopleje priporočam vsakomur to koristno zavarovanje. Kako prav mi je prišlo teh 100 din in plačana premija, posebno sedaj, ko se mož nahaja na orožnih vajah!

Prosím, da to zahvalo objavite v »Naši moči«.

Gorenja vas, 18. 2. 1941.

Salmič Antonija l. r.
Gorenja vas
Leskovec

Kdor drugemu jamo koplje, naj pazi, da sam vanjo ne pade.

Ročno delo. Srečata se prijatelja. Prvi ima levo lice zateklo. Vpraša ga drugi: »Odkod pa imaš to bulo?« — Prvi: »To je ročno delo moje žene.«

Strah pred resnico. Žena: »In ti mirno preprenaš, da trosijo ljudje take laži o tebi naokrog!« — Mož: »Prava reč! Naj lažejo o meni, kolikor hočejo, samo da resnice ne povedo!«

Z abstinentskega zborovanja. Govornik grmi proti alkoholu in pravi med drugim: »Zlasti žganje je pravi strup. Napravili so v tem pogledu sledeči poizkus: Dalj so svinji pili liter slivovke in svinja je poginila.« — Nekdo izmed poslušalcev vpade: »Tako je tudi prav. Za svinje je mčnik, ne pa žganje.«

Prof. dr. Maks Wraber, Ljubljana:

Zdravje in moč iz rastlin

Poletna vročina pritiska. Radi se izmikamo pekočim sončnim žarkom in iščemo hladne sence. Po zelenih livadah, pisanih pašnikih, gorskih obronkih in gozdnih posekah pa se sončijo vsakovrstne cvetlice, široko odpirajo svoje cvetove in srkajo zdravilno moč sonca.

Kraljica in plemenitašinja med njimi po imenu in zdravilni moči je arnika (Arnica montana), imenovana tudi brdnja, kokovičnik, zlatenica, sv. Antona roža ali moravka. Kdo ne pozna te krasotice in ne čišla te čudodelne zdravilnice? Dobra znanka in dobrotnica je zlasti našim hribovcem. Gorske goličave žarijo julija in avgusta v zlatorumeni barvi arnikovega cveta ter privabljajo številne nabiralce in občudovalce. Ponekod (n. pr. po Pohorju) je ta plemenita rastlina zaradi pretiranega nabiranja in brezobzirnega trgovskega izkoriščanja že v nevarnosti, da jo iztrebijo, zopet drugod ostaja njena zdravilna moč docela neizkoriščena. — Dobro uspeva na tleh, kjer je malo ali nič apnenca, najbolje se počuti v legah okoli 1000—1500 m višine, najdemo pa jo tudi v nižinskih predelih na peščenih ali močvirnih tleh.

Arnika ima v zemlji močno črnkasto koreniko, ki ne raste nikdar naravnost v zemljo, marveč raje poševno ali vodoravno. Navzgor poganja okrog pol metra visoko steblo, porastlo z lepljivimi kosmatinami. Pri dnu stebela se zbirajo veliki, podolgovato jajčasti, celorobi in trpotčevim podobni prilični listi, dočim so stebelni listi redkejši, manjši in si stoje nasproti. Vrh stebela nosi veliko koškasto razcvetelje, pod njim sta navadno še dva cvetna koška, ki se odpirata pozneje.

Kakor je arnika pravi kras gorskih travnikov in po svoji veljavi splošno čislana, je vendarle hribovski gospodarji nič kaj ne marajo. Njeno zelišče močno diši in je grenkega, ostrega okusa; zato se je živina na paši izogiblje in tudi v senu se je brani. Zato ima gospodar od gorskih pašnikov in senožeti, ki žarijo od zlate arnike, prav malo koristi. Kjer se močno razpase, zaduši s svojimi širokimi listi pod seboj skoraj vsa druga zelišča.

Kot ljudsko zdravilno sredstvo ima arnika že star in splošno priznan sloves. Zdravilno je vse zelišče, najbolj pa se uporabljajo cvetovi. — Korenike nabiramo spomladi in jeseni, cvetne glavice pa poleti, ko so v bujnem razcvitanju (najbolje brez cvetišča in ovojnih listov), in jih takoj posušimo pri 40—50° C. — Vsi deli rastline se uporabljajo kot sredstvo, ki deluje na živčevje in ga vzdražuje, pa tudi na želodčno in črevesno sluznico. Z arniko se zdravijo zlasti tudi odprte rane, otekline od udarcev in padcev, vnetja in gnojenja, žulji in natiski, izčrpanost mišičja in sklepov, trganje po udih, slabosti srca, zunanje in notranje krvavitve, trganje po glavi itd. — Posušene dele arnike (droge) predelujejo lekarnarji v vsakovrstna zdravila, arniko samo pa uporabljajo kot sredstvo za potenje, izločevanje sluzi v prebavilih, odvajanje vode, pospeševanje krvnega obtoka in živčnega delovanja.

Za zdravljenje se uporabljajo največ cvetovi (razcvetja), namočeni v vinskem cvetu ali žganju. Sveže nabrano cvetje se nekoliko zmečka in stlači v steklenico, ki se napolni z (lekarniškim) vinskim cvetom ali s pristim domačim žganjem. Zamašeno ali dobro zavezano steklenico postaviš za teden dni na sonce, nakar tekočino (tinkturo)

Razžaljenje časti. Butalec je izgubil pravdo. Ko odhaja s svojim odvetnikom s sodišča, vpraša: »Gospod doktor, kakšno kazno dobi tisti, ki reče nekemu osel?« — Odvetnik: »Hm, to je razžaljenje časti in za tako stvar so predvidene precej visoke denarne kazni ter celo zapor.« — Butalec: »No, potem vam pa rajši kaj takega ne rečem.«

Med odvetniki. Dr. Stiskač: »V našem poklicu je vse mogoče. Tako je neki moj klient dobil za roparski umor le 5 mesecev ječe.« — Dr. Goflja: »Res je. Spominjam se, da je pa neki moj klient za enak zločin sedel komaj mesec dni.« — Dr. Stiskač: »Tega pa že ne verjamem. Kako bi bilo to mogoče?« — Dr. Goflja: »Po enem mesecu so ga namreč obesili.«

precediš v drugo steklenico in jo dobro zamašiš. — Arnikova tinktura je izvrstno in splošno priznано zdravilo za rane, krvavitve, otekline, gnjenje; pospešuje celjenje ran, preganja utrujenost in izčrpanost (z masažo); za odprte rane se uporablja samo močno razredčena tinktura (približno tri žlice na 1 l vode).

Zaradi svojih okusnih črnih jagod je borovnica ali črnica (Vaccinium myrtillus) vesplošno poznana rastlina. Ta pritiklavi, do kolen segajoči grmiček je najškodljivejši gozdni plevel, ki ljubi gozdno senco in mrak, uspeva pa tudi po svetlih in sončnih gozdnih jajah, posekah in vresiščih. Po naših gorskih in planinskih krajih pokriva borovničevje ogromne površine in tvori bistveni del podrastja v listnatih in iglastih gozdovih, ki imajo slaba, zakisana tla. — Grmički se močno razrašajo v številne veje, ki so v mladosti zelene in robate, pozneje rjave in okrogle; mlade veje so na gosto porastle z drobnimi, okroglojajčastimi, usnjatimi lističi, ki jeseni odpadejo. — Borovničevje je izredno žilavo; v boju za obstanek izpodrine vse drugo rastje. Kjer tvori borovničevje goste, strnjene sestave, zaduši mladone ves drevesni naraščaj pod seboj in močno izčrpa gozdna tla, ki se stalno slabšajo.

Iz listnih pazduh izrašajo maja in junija viseči zvonasti, blede-rdečkasti cvetovi, iz katerih se v juliju in avgustu razvijajo okusne modročrne jagode. Z njimi se hranijo mnoge ptice, slastno jih uživajo tudi otroci in odrasli. V poslednjih letih se je uživanje črnic po mestih silno razširilo; podeželani jih prinašajo v velikih košarah na trg, meščani pa jih radi kupujejo in uživajo. Korist je obojestranska: revnejši sloji ljudstva si s pridnim nabiranjem prislužijo nekaj denarja, meščanom pa črnice čuvajo zdravje.

V zdravilne namene se uporabljajo listi in jagode, obojni vsebujejo kisle (sadne kisline) in trpke snovi (čreslovine), ki imajo zdravilno moč. — Iz listov se kuha borovničev čaj, ki se uporablja kot sredstvo pri prehladu in katarju prebavil in sečnega mehurja, proti driski, sladkorni bolezni, kašlju, želodčnim krčem; pri vnetjih sluznice v ustni votlini in žrelu se priporoča grgranje s čajem iz borovničnih listov, pri kožnih boleznih, ranah, izpuščajih, očesnih vnetjih pa obkladki. — Borovnične jagode uživamo (potrese s sladkornim prahom) največ sveže: urejajo prebavo in čistijo kri. Čaj iz posušenih jagod se uporablja večinoma v iste namene kakor čaj iz listja; enako tudi borovnični sok, iztisnjen iz svežih jagod, ali iz jagod pripravljeno borovnično vino. — Pri hudih črevesnih prehladih in dolgotrajnih driskah se priporoča zvečenje posušenih borovničnih jagod; prav tako pomaga, če večkrat na dan napravimo požirek kuhanih oziroma v vinu ali žganju namočenih jagod. Tako dobiš tudi borovnično tinkturo, ki se jemlje na sladkorju ali razredčena z vodo. — Iz borovnic žgo žganje borovničevcev, ki se zaradi zdravilne moči zelo ceni. — Borovnične jagode, v kakršni koli obliki predelane, služijo kot zdravilo pri neurejeni prebavi, hemeroidih, napenjanju, glistah, slabem teku itd. Pripisujejo jim tudi razkuževalno moč. — Borovnične jagode veljajo kot prastaro zdravilo, ki ga omenjajo že stari rimski in grški zdravniki (Teofrast, Plinij star., Dioskorides in dr.).